

Zápis ze schůze výboru České společnosti entomologické konané 20. července 2022

členové výboru

přítomni: A. F. Damaška, S. Benedikt, A. Bezděk, J. Hájek, P. Kment, D. Král, J. Růžička, L. Sekerka, J. Schneider, D. Sommer, J. Šumpich, V. Vrabec

omluveni: L. Čížek, P. Heřman, L. Hrůzová, T. Kadlec, T. Kopecký (náhr.), J. Rolčík, M. Škorpík (náhr.), P. Vonička (náhr.)

revizní komise

přítomni:

omluveni: O. Sedláček, P. Šípek, B. Zbuzek

předsedové poboček a sekcí

přítomni: S. Benedikt, V. Vrabec

omluveni: L. Blažej, J. Farkač, Z. Kletečka, T. Kopecký, V. Kubáň, Z. Laštůvka, J. Šťastný, D. Trávníček, L. Tůma, J. Vávra, Š. Zeman

host:

Vojtěch Koštíř (Pražská pastvina)

Program:

1. Novelizace zvláštní druhové ochrany (D. Král)

1) David Král přivítal přítomné na druhé schůzi tohoto roku, která byla svolána za účelem plánovaného setkání zástupců ČSE a AOPK ČR, které bude uskutečněné 25.7.2022 ve věci novelizace zvláštní druhové ochrany. David Sommer konstatoval, že výbor je usnášeníschopný (12/5).

David Král a Vojtěch Koštíř se dne 11.7.2022 zúčastnili prvního jednání mezi odbornými společnostmi a spolky a AOPK ČR ve věci plánované novelizace zvláštní druhové ochrany. David Král poděkoval Vojtěchu Koštířovi za informování ČSE o uskutečnění této schůzky, jelikož ČSE nebyla oficiálně na tuto schůzku pozvána. Ukázalo se, že velká většina společností a spolků zabývajících se či dotýkajících se svou činností nebyla na schůzku oficiálně pozvána, a tak se kromě zástupců ČSE schůzky účastnili prakticky pouze zástupci České společnosti herpetologické (Blanka Mikátová, Martin Šandera a Roman Rozínek).

David Král shrnul celé jednání, které se neslo v příjemné a konstruktivní náladě. Zástupci AOPK ČR představili svou koncepci nové zvláštní druhové ochrany, která by byla založena na ochraně biotopů, nikoliv jedinců, jak je tomu dle platné legislativy. Zmínili klady a záporů této změny. Dále představili aktuální verzi novely seznamu zvláště chráněných druhů (ZCHD), včetně zdůvodnění nové kategorizace seznamu. David Král zmínil, že zástupci herpetologické společnosti hned v úvodu své řeči odmítli návrh novely z řady důvodů, které přednesli. Dle jejich přesvědčení se jedná o velmi špatně připravenou novelizaci, která má řadu slabých míst. Z diskuse však posléze vyplynulo, že v řadě bodů se jedná spíše o nepochopení příslušných koncepcí či konkrétních pasáží novely a předpokládané slabiny přednesené zástupci herpetologů připravovaná novela řeší. V závěru schůzky byla zástupcům ČSE ze strany AOPK nabídnuta možnost samostatného jednání pouze se zástupci ČSE, jelikož v důsledku časové tísně a faktické účasti pouze jednoho zástupce nebylo možné prezentovat připomínky entomologů, jelikož ČSE nebyla zaslána aktuální podoba novely a mohli tak reagovat pouze na témata přednesená na této schůzce.

Tato schůzka byla svolána na 25.7.2022. Zástupců ČSE by dle pokynů mohlo být pět až šest. David Král zmínil, že by na schůzce uvítal Lukáše Sekerku jako zástupce Národního muzea, který by obhajoval sbírkotvornou činnost entomologů. Dále Jiřího Hájka ze stejného důvodu, a navíc

jako znalce problematiky „čmeláků“ a chovu jejich nepůvodních hybridů. Dále oslovil Stanislava Benedikta včetně žádosti o účast právníka doktora Richarda Pokorného, jelikož tyto dva se již delší dobu zabývají problematikou legislativy ve vztahu k entomologii a sbírkotvorné činnosti. Jako praktický znalec ochrany přírody byl osloven přítomný Vladimír Vrabec. Závěrem byl o účast požádán David Sommer orientující se v dané problematice a zároveň jako organizační tajemník, který vyhotoví zápis schůzky z ČSE. Všichni oslovení nabídku k účasti na schůzce přijali.

David Král dále zmínil, že všichni členové výboru obdrželi před schůzí výboru podobu chystané novely včetně nového seznamu ZCHD a mohli si připravit připomínky a komentáře. Zástupci AOPK ČR na schůzce avizovali, že veškeré připomínky musejí zpracovat do 15.8., jelikož poté bude novela postoupena MŽP, které ji poté bude konzultovat s MZe a dalšími organizacemi (zemědělské, lesnické, myslivecké, rybářské a další spolky a organizace). Až poté, pravděpodobně na konci roku 2023, půjde novela do mezirezortního připomínkového řízení a těsně předtím se k podobě novely bude moci ještě vyjádřit AOPK ČR včetně odborných spolků a společností. Lze očekávat, že tato podoba novely se po připomínkách výše zmíněných subjektů může i radikálně lišit od podoby, která bude postoupena MŽP.

Do budoucna má AOPK ČR plán „zabudovat“ do vyhlášky i červené seznamy ohrožených živočichů, tak, aby byly stále aktualizovány (online na internetu) a lépe odrážely charakter biodiverzity jednotlivých biotopů. Červené seznamy by byly mimo seznamy ZCHD a sloužily by k jiným účelům. Aplikovatelné by však byly v konkrétních případech oba seznamy. Na druhy z červených seznamů by se nevztahoval zákaz sběru.

Na přednesený úvod poté navazovala diskuse ohledně celé novely i jejích jednotlivých částí. Diskusi započal Jan Růžička, který hned v úvodu navrhl, zda by nešlo rozdělit celou novelu na část aplikovatelnou pro obratlovce a část aplikovatelnou pro bezobratlé. Tyto skupiny živočichů mají v řadě případů velice odlišné nároky na životní prostředí a jejich ochrana (např. specifické zásahy do biotopu) může v určitých konkrétních případech být zcela protichůdná. Návrh všichni přítomní kvitovali, avšak zároveň je třeba si uvědomit, že by se jednalo o tak rozsáhlou a revoluční změnu, že její podpora bude pravděpodobně velmi omezená.

Dalším bodem diskuse bylo „běžné hospodaření“. Nový pojem, který AOPK ČR do novely zavádí, označuje ve stručnosti činnosti, na které by se nevztahovala nutnost žádosti o výjimky, ale hospodařící subjekt by mohl tyto činnosti provádět na biotopech, ve kterých se vyskytují ZCHD, bez nutnosti získání zvláštní výjimky. Nejistotu vzbuzovala zejména absence explicitního vyjmenování činností, které budou a nebudou považovány za běžné hospodaření. Dle V. Vrabce je tento pojem definován zákonem. Diskutoval se i případný převod užití pozemků (z louky udělat les atd.).

David Král otevřel diskusi k druhům chráněným úmluvou NATURA 2000, které jsou uvedeny v kategorii 1. Žádá si to tak evropská legislativa. Navrhl myšlenku, zda tedy všechny ostatní druhy hmyzu nezařadit do kategorie 2 a 3, čímž by odpadl zákaz jejich sběru a zároveň by se vyřešila problematika jejich současného držení. Druhů hmyzu chráněných NATUROU 2000 je naprosté minimum.

Jan Růžička otevřel diskusi k dalšímu novému termínu, který vyhláška zavádí, a to pojmu „lokální populace“. Její definice v navrhované novele je velmi obecná a jen těžko si pod ní něco představit. Ve specifických případech může být tento pojem zneužit. David Král zmínil, že dle představy AOPK ČR bude o rozsahu pojmu „místní populace“ rozhodovat příslušný úředník a volnou definicí naopak dostává možnost konkrétního výkladu pro konkrétní příklad.

Vladimír Vrabec zmínil absenci problematiky světelného znečištění v navrhované novele. O tomto fenoménu i ve vztahu k hmyzu se dnes hojně hovoří a již existují relevantní vědecké studie, zejména zahraniční provenience, které dokazují negativní vliv světelného znečištění na populace hmyzu. Výbor ČSE uložil Vladimíru Vrabcovi zpracovat rešerši na toto téma, která by mohla sloužit jako podklad pro aktualizaci a doplnění problematiky světelného znečištění do připravované novely.

Jan Růžička zmínil, že v celé novele také chybí definice pojmu „druh“. Zároveň zmínil, že takových definic existují nižší desítky a často jsou velice odlišné. Otevřel i otázku hybridů,

například ve vztahu k problematice chovaných čmeláků. David Král zmínil, že AOPK ČR se touto problematikou zabývá a pojem „druh“ bude v novele alespoň rámcově definován.

Vojtěch Koštík zmínil absenci řešení problematiky rybníků, které v novele vůbec nefigurují. Dle Davida Sommera se v definici běžného hospodaření nevyskytují, jelikož žádné hospodaření v rybníce není běžné. Jan Růžička zmínil absenci řešení problematiky solitérních stromů. Vladimír Vrabec přidal parky, místní zeleň a její vztah k hmyzu vázanému na kvetoucí rostliny.

Kromě dalších drobností vyvstala ještě otázka náhodného odchytu ZCHD do některé z entomologických pastí bez předchozí výjimky na odchyt ZCHD.

Veškeré zde zmíněné podněty budou s AOPK ČR konzultovány v korespondenci k příslušné novele.

Třetí schůze výboru v roce 2022 se uskuteční v říjnu.

Zapsal: D. Sommer

Verifikoval: D. Král